

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/200/2018
Identifikačné číslo spisu:	5317204690
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5317204690.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky C. bývajúcej v J., zastúpenej M. bývajúcou v J. proti odporcovi O. bývajúcemu v E. zastúpenému JUDr. Branislavom Kahancom, advokátom so sídlom v Prešove, Vajanského 33, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4 P 40/2017, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2018, sp. zn. 11 CoP 27/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 29. mája 2018, sp. zn. 11 CoP 27/2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 1. marca 2018, ktorým súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov z 28. júla 2011 č. k. 24 P 113/2011-30 tak, že uložil odporcovi platiť výživné na mal. navrhovateľku vo výške 200 eur mesačne a zameškané výživné od 28.6.2017 do 1.3.2018 vo výške 1 350 eur, a to spôsobom uvedeným vo výrokoch I. a II. predmetného rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal odporca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces malo spočívať v nejasných, nezrozumiteľných a nepresvedčivo odôvodnených rozhodnutiach súdov nižšej inštancie. Dovolateľ namietal, že súd prvej inštancie pochybil, ak pri posudzovaní výšky jeho vyživovacej povinnosti vychádzal zo zárobku, ktorý by odporca mohol zarábať na území SR (medializované pracovné ponuky v bratislavskom, trnavskom kraji v automobilových závodoch s prisľúbenou rekvalifikáciou so zárobkom minimálne vo výške 1 000 eur mesačne aj s ubytovacími možnosťami). Odvolací súd ďalej pochybil, ak sa nezaoberal pre rozhodnutie vo veci samej podstatnou okolnosťou, či výška zárobku, z ktorej vychádzal súd prvej inštancie, bola uvedená v hrubom alebo čistom mesačnom príjme. Dovolateľ uviedol, že schopnosti, možnosti a majetkové

pomery sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Dovolateľ v súvislosti so splácaním jeho peňažného záväzku voči KRUK Česká a Slovenská republika s. r. o. namietal rozpor medzi niektorými skutkovými zisteniami a otcom predloženými dôkazmi. Na základe uvedeného dovolateľ žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolaciemu súdu rozsudok odvolacieho súdu v plnom rozsahu potvrdiť.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné pre procesnú neprípustnosť odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, ktorá vymedzuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia a ktorú je potrebné vzhľadom na narušenie princípu právnej istoty strán, o ktorých veci sa už právoplatne rozhodlo, vykladať reštriktívne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 59/2017, sp. zn. 5 Cdo 145/2016, sp. zn. 8 Cdo 107/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 144/2017, sp. zn. 1 Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

6. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu konanie vadou podľa § 420 písm. f/ CSP postihnuté nebolo.

11. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

12. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. V súvislosti s požiadavkami kladenými na odôvodnenie rozhodnutí z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 3. júla 2003, sp. zn.

IV. ÚS 115/03 konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Preto odôvodnenie všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia stačí pre záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivé súdne konanie. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2005, sp. zn. II. ÚS 78/05, podľa ktorého je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku

/v súčasnosti v § 220 ods. 2 CSP/. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní v § 211 Občianskeho súdneho poriadku /v súčasnosti § 393 ods. 2 CSP/.

14. Preskúmaním veci dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu vyššie uvedeným kritériám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá. Dovoláním napadnutý rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania, obsah vyjadrenia k odvolaniu i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

15. Najvyšší súd na základe uvedeného dospel k záveru, že odôvodnenie dovoláním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP s poukazom na § 387 ods. 2 CSP.

16. Prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovoláním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci „strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd ďalej konštatuje, že nie je oprávnený prehodnocovať skutkové otázky, keďže je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

18. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 420 písm. f/ CSP v spojení s § 431 CSP.

19. Keďže prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza, najvyšší súd dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP pre jeho procesnú neprípustnosť odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

20. Najvyšší súd považuje za potrebné nad rámec zákonom požadovaného rozsahu odôvodnenia uznesenia, ktorým bolo dovolanie odmietnuté (§ 451 ods. 3 CSP) uviesť, že súd je povinný v súvislosti s posudzovaním majetkových pomerov osoby povinnej platiť výživné prihliadnuť na jej celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov, t. j. k jej zjavne nevyužitým schopnostiam. Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V zmysle § 62 ods. 5

zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

21. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odôvodňovať (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 Civilného mimosporového poriadku).

22. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.